

nybonitten

INDHOLD

04 NYT FRA TÆKKER

05 AUGUST I NYE

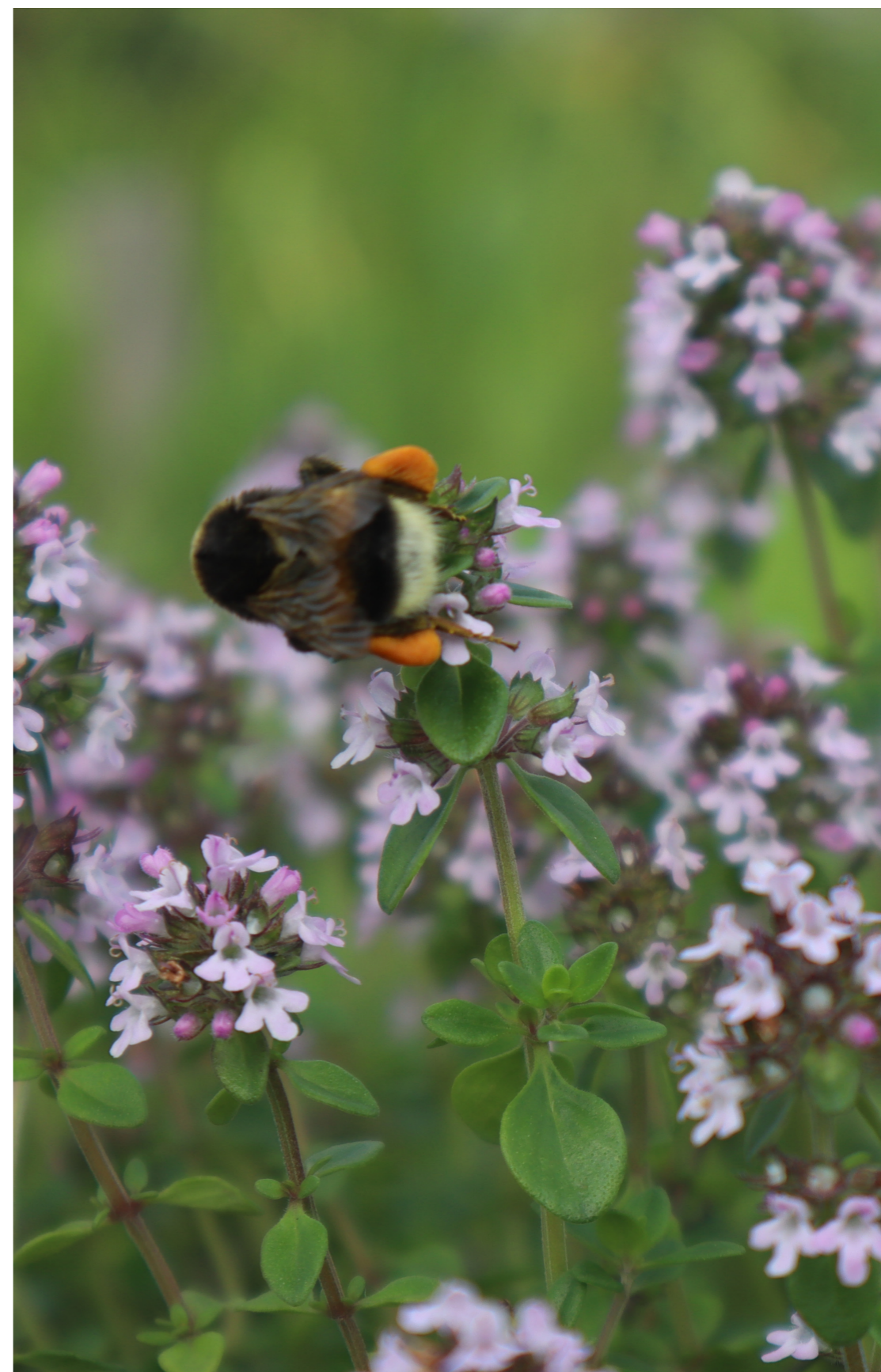
06 DET GRØNNE BYRUM
SKAL VÆRE EN PRIORITET

08 NYE BYGGERIER:
DORTE MANDRUP

12 PORTRÆT: THEA

14 AT BO OG LEVE I NYE

15 OPSKRIFT FRA NYMA

NYT FRA TÆKKER

Beboerhuset Jordskokkevænget 45 flytter: Inden længe vil beboerhuset Jordskokkevænget 45 flytte adresse til Solsikkevænget 17 st tv. Jordskokkevænget 45 har altid været en midlertidig lokation, og vi er glade for nu at kunne give beboerhuset fast plads i Solsikkevænget hvor, det stadig er centralt og tilgængeligt. Jordskokkevænget 45 skal efter Beboerhuset er flyttet være en bolig som oprindelig tiltænkt men om det skal være udlejning eller salg er fortsat ikke besluttet.

Nyt beboerhusudvalg: Vi vil byde hjerteligt velkommen til det nye beboerhusudvalg for Rødbedevej 16. Udvalget består af Laila Nielsen, Louise Lindvig, Mia Rasmussen og Helle Mirsbach. Vi ser frem til et godt samarbejde!

Online bookingsystem: Tækker har igangsat udviklingen af et booking- og betalingsystem der skal dække alle nuværende og kommende beboer- og fælleshuse. Indtil nu har booking og betaling foregået helt håndholdt med kalender og gammeldags bogføring, så det vil forhåbentligt lette dette arbejde betydeligt. Yderligere info vil følge som projektet skrider frem.

Palle kommer til Nye: Palle og TækkerNatur kommer til Nye. Fra den 8. august kan vi byde Palle velkommen som Nyes nye naturformidler og servicemand. Vi glæder os til at se Nyes natur blomstre i hans hænder, og til at tage del i hans store viden om bl.a. økologisk landbrug. Vi håber alle vil tage godt imod Palle og byde ham velkommen i Nye.

Placering af cykelskure: Flere har udtrykt interesse i placeringen af de kommende cykelskure. Den letteste måde at få indflydelse herpå er ved at gå gennem jeres parcelhusforening, hvor det vil blive taget op til overvejelse.

Portræt af Thea: Før sommerferien kunne man følge Thea Greens take-over på Nyes Instagram profil. Fik man ikke set med, kan det findes under højdepunkter på profilen, og portrættet kan læses her i Nybonitten på side 12.

Åbent hus i Svinget: Som lovet er der nu sat dato på åbent hus i Svinget hvor alle interesserede kan kigge indenfor, inden de nye beboere flytter ind. Så tag jeres familie og venner under armen og tag en tur rundt i Nyes nyeste byggeri den 25. august kl 15-17. Svinget er snart åbent for både salg og leje.

AUGUST

Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

8. august: Opstart naturvejleder og servicemand Palle.

10. august: Bestyrelsesmøde i Grundejerforeningen.

18. august: 5 års dagen for første spadestik i Nye.

25. august: Åben besigtigelse af Svinget, Ringen 1-41.

DET GRØNNE BYRUM SKAL VÆRE EN PRIORITET

*Hvad er danskernes forhold til naturen?
Desværre mere eller mindre fremmedgjort.*

”Mange forældre kan ikke lære deres børn at slå smut, fordi de ikke selv ved, hvordan man gør, eller at man overhovedet kan”.

Sådan indledte Charlotte Branner en artikel i Politiken den 19. maj. Artiklen belyser en ny undersøgelse fra Friluftsrådet, der følger op på danskernes vaner i naturen efter nedlukningerne i 2020.

Da lockdown ramte os frontalt gik der ”call of the wild” i danskerne. Vi sprang ud i naturen med arme og ben i en grad hvor flere populære vandrestier og sårbare områder måtte lukke ned for at skåne den pludseligt så populære natur fra ivrige gæster. En rundspørge foretaget af Kantar Gallup for Friluftsrådet i 2020 viste, at 34% havde opholdt sig mere i naturen under coronakrisens første år, og at 33% agtede at bruge mere tid i naturen fremover, også når krisen var overstået.

I dag er corona stort set glemt i hverdagen. Ingen har længere styr på hvilken undervariant af omikron vi efterhånden er på, vores politikere opfordrer til kys, kram og fester, og vi er generelt tilbage i hamsterhjulet.

Naturen? Den er på standby igen. Faktisk viser undersøgelsen, at vi er lige akkurat tilbage til udgangspunktet før corona.

Helt konkret betyder det ifølge YouGov, at omtrent halvdelen af Danmarks børn ikke har haft oplevelser i naturen ”som var basale for et par generationer siden”. Kun én ud af fire børn har prøvet at bygge en hule i naturen. Fire ud af ti børn har ikke klatret i træer, og kun hvert fjerde barn har forsøgt at fange en fisk. Børnene kommer slet og ret ikke ud i naturen, og jo ældre de bliver, des værre bliver det. Kun 50% af 12-15-årige er ude mere end én gang om ugen.

I denne fremmedgørelse finder vi uden tvivl en del af forklaringen på hvorfor vi så ubekymret driver rovdrift på naturen: *vi har ikke et forhold til den.*

”Hvis du for alvor vil gøre en forskel for klima og miljø, så skal du tage et barn i hånden og vise dem naturen” sagde naturvejleder Peter Baloo Laurents, Danmarks Naturfredningsforening, til Politiken. ”Så medvirker du til at skabe et menneske, der kender naturen og oplever sig selv som en del af den og derfor kerer sig om den og vil passe på den.”

Hvorfor er det så så svært at komme ud? Undersøgelsen viser at forældre generelt gerne så deres børn mere ude i naturen, men at der for fleres vedkommende ikke er tid at finde i en travl og tætpakket hverdag. Endvidere opstår der problemer i, at forældrene selv ikke kender naturen, og ikke ved hvordan den skal ”bruges”. Mere end hver tredje forældre nævner som årsag, at de simpelthen synes det er kedeligt.

”Vi skal kigge mere på, hvor de her naturoplevelser skal være. Vi kan blive bedre til at dyrke den nære natur, der hvor vi er. Når vi bydvikler, skal vi holde fast i, at der skal være de grønne områder, så den kommer tæt på os, og det er nemt og let.” sagde Annesofie Bjerre fra Friluftsrådet.

Hvis vi vil gøre naturen mere tilgængelig i dagens samfund, må vi altså invitere den ind i byen. **Det grønne byrum skal være en prioritet.**

Nye har været baseret på principper for naturdrevet udvikling siden 2006, og ambitionerne og mål-sætningerne for biodiversitet, regnvandshåndtering og klimatilpasning er store.

Helt konkret har vi fra starten - i vores bestræbelser på at sikre, at naturen ikke blot blev en eftertanke til byggeriet - fået udarbejdet en biodiversitetsstrategi, en regnvandshåndteringsplan samt løbende rapporter over naturtilstanden. Især de løbende undersøgelser af naturtilstanden, bl.a. gennem afholdte Bio Blitz, giver en god indikation på, om vi arbejder i den rigtige retning.

I dag har vi realiseret et konkret bud på bæredygtig vandhåndtering; vores rensesværk udviklet i samarbejde med Aarhus Vand, COWI og Silhorko-Eurowater A/S. Som det første sted i Danmark opsamles og gen-anvendes regnvand fra hele byen, en besparelse på grundvandet svarende til 40% af det normale forbrug.

Men det er hverken første eller sidste udfordring i

projektet: ambitionen er at udvikle og skabe bynatur og biodiversitet i hidtil uset omfang. Naturen og det grønne byrum er en prioritet og målet er, at det skal være en integreret del af byens identitet, tilstede i alt fra materialer, til udformning, til den kollektive sociale bevidsthed. Mottoet ”Byen i forhaven og naturen i baghaven” siger det meget godt. I byplanlægningen har vi forsøgt at imødekomme en befolkning der i stigende grad foretrækker at bo i byerne, men samtidig ønsker nærheden til naturen som aldrig før.

De grønne rum i byen er fyldt med vild natur inspireret af de omkringliggende biotoper. De er mellemrummene der skal skabe liv, ro, fordybelse og forbindelse mellem dyr, planter og mennesker, og fællesskab mennesker i mellem. På sigt vil Nye rumme syv bydele med forskellige naturtyper, og hvert kvarter får dets særegne landskabelige karakter med forskellige rumlige oplevelser, men med fælles ambition om en grøn agenda.

Det nuværende kvarter hører under ”Urtehaven”, inspireret af biotopen ”dyrket land”. Her finder man en grundlæggende beplantning af spiselige urter, planter, buske og træer, suppleret med køkkenhaver, højbede og drivhuse som dyrkes af beboerne selv. Her lærer børn fra barnsben at færdes udendørs og omgås vand. Lærer at drage omsorg for deres omgivelser og betænksomhed for de spor de sætter på naturen. De mærker årstidernes skiften og vejrets betydning for afgrøder, og smager mad de selv har plejet og dyrket.

En nyansat naturformidler og servicemand vil med tiden etablere dyrehold og lære fra sig til børn og nysgerrige voksne, der også ønsker at komme tættere på naturen. Resultatet? En by hvor naturen kommer først, til glæde for alle.

Når børn leger og opholder sig i naturen, udvikler de en bevidsthed omkring den og et forhold til den, som er helt fundamentalt for at ændre og udvikle på den måde, hvorpå vi behandler den. Ligeledes er ophold i naturen en måde at passe på os selv. Naturens effekt på menneskers fysiske og psykiske sundhed og velbefindende er mere end veldokumenteret. Børns stressniveau falder så snart de kommer ud i naturen, og forskningsprojektet Teach Out viste f.eks. i 2021 at børn i udeskole er mere motiverede, har bedre trivsel, flere relationer og får mere motion. Udendørs aktivitet øger børns kognitive funktioner og selvværd.

Forhåbentlig vil vores prioritering af naturen og det grønne byrum på sigt lede til en by hvor man tænker anderledes, bevidst og bæredygtigt.

NYE BYGGERIER: DORTE MANDRUP

Visualiseringer fra det kommende byggeri

07 Interiør og materialitet

Trappen i størstedelen af boligerne

Trappen i de to boliger, som har højest til loftet. For ikke at gøre trappen for massiv, er den sidste del opført som "åben". Der kan evt. integreres inventar, der knytter sig til køkkenet.

PORTRÆT: THEA

I et forsøg på at åbne Nye mere op for omverdenen lavede vi før sommerferien et Instagram take-over med Thea Green, der delte ud af sin hverdag i byen og Sneglehusene. Nye kan nemlig noget helt særligt, som man næsten er nødt til at opleve for at forstå. Tak til Thea og hendes fortælling, som I kan finde under højdepunkter på Nyes Instagram.

Thea har aldrig før boet nyt. Hun er vokset op i et gammelt skævt hus på landet, med "lindetræer så høje som tiden selv". Nu bor hun i Sneglehusene hvor alt er nyt og træerne knapt er plantet endnu. Hvordan føler man sig hjemme her?

"Efter en måned i de meget nye rammer, maledede jeg den ene lange væg lysegul. Det smittede og fik mig til at vælge en lys fersken til stuen. Så dukkede der nye rum op, i det der før var ét stort. Der blev der altså sat noget Thea i væggene."

Før hun kom til Nye var "hjem" en lejlighed på Sankt Pauls Gade i Aarhus. Før det i et kollektiv på Trøjborg. Nu går hun lige så stille og lander i de nye omgivelser.

"Jeg er vild med sommer i Nye. At gå op og vande mine to tomatplanter, at få lidt dild til at fungere ude foran. At besøge mine venner oppe på Solsikkevænget og tage ud og bade med dem. At gøre klar til at der flytter en kattekilling ind i næste uge."

At valget faldt på Nye var en kombination af mange ting: muligheden for at komme ned i stueplan og bo småt, men dejligt. At flytte tilpas langt væk fra byen til at kunne mærke årstiderne og at høre lærkerne synge, samtidig med at Aarhus kun er en cykeltur væk.

"Og ikke mindst blev jeg overbevist, da jeg satte mig i Nyma og mærkede en boblende fornemmelse af et fællesskab, der var nemmere at gå til end i den store by".

Nyma, den lokale købmand, fungerer som et slags mødested og bymidte for beboerne. Et hjem udenfor hjemmet og et rum til at lære nye folk at kende. Håbet var, at der i Nye var mennesker, der ligesom Thea selv havde lysten til at skabe og være sammen.

Selv lægger hun rigtig meget tid og energi med de mennesker der bor i Nye. Engagerer sig i andres tiltag og laver sine egne. Tilbyder sig selv som en der gerne vil tage sig af Per, hvis hans forældre skal noget en eftermiddag eller aften – for de bor jo lige ved siden af hinanden. Lige nu er hun med til at planlægge fælleshave ved Sneglehusene og en kommende yogaplatform der får plads ved siden af kirken.

"Det er vildt spændende at være borger i et projekt som Nye. Jeg er ret vild med hvor stærkt et koncept der ligger bag – og er spændt på at se hvordan værdierne kommer til at udfolde sig fremover. Og jeg er ret bevidst om min egen andel i at få Nye til at blive til et fantastisk sted at bo."

Til daglig er Thea procesleder i LYTT Architecture hvor hun arbejder med borgerinddragelse og byudvikling. Derudover er hun også yogalærer, og begge dele er noget hun tager med sig ind i Nye, hvor hun blandt andet laver yogaforløb i beboerhuset. Et populært tiltag der bringer beboerne tættere på sig selv og hinanden, psykisk og fysisk.

Yoga handler i høj grad om at finde indre ro – og dét er også et råd, som Thea giver videre til dem, der overvejer at flytte til Nye: At de skal kunne hvile i det midlertidige. For Nye følger en langsigtet, tålmodig vision for at skabe en attraktiv og bæredygtig by, og Rom blev ikke bygget på én dag.

Ikke, at hun føler Nye står "ufærdigt" – tværtimod kunne man næsten frygte at det en dag voksede sig for stort, når nu det er så skønt som det er. Men byen er trods alt stadig i den tidlige fase, og byggeriet – og planerne – står aldrig stille.

AT BO OG LEVE I NYE

Den 18. august er det 5 år siden vi kunne tage første spadestik i Nye. I dag rummer byen mere end 200 indbyggere og byggeriet står aldrig stille. Til december kan vi tage imod endnu et hold nye beboere, og til dem - samt alle andre, der måtte drømme om at flytte til Nye - er her et par gode råd fra Thea:

Til den kommende Nybonit

Hvil i det midlertidige

Find lysten til at blive set og hørt af dine naboer,
og ro i at være fælles om tingene

Tør at blande dig og at gå forrest, hvis der er initiativer du tror på

Se fidusen i at flere hænder, gør tingene hurtigere end to

Nyd at blive gode venner med dine naboer

Sæt pris på naturen og pladsen imellem husene

Mærk ønsket om at bo og leve mere bæredygtigt

.. og vær glad for solnedgange, for dem er der mange af her

OPSKRIFT FRA NYMA_FOODLAB

PERSILLEPESTO

PERSILLEPESTO

Antal: 1 Glas

INGREDIENSER

1 stor håndfuld bladbredet persille
1/2 dl solsikkekerner
1 dl olivenolie
1 lille fed hvidløg
Saften af 1/2 citron
Salt og peber
Tørst

FREMGANGSMÅDE

Skyl persillen grundigt. Rist solsikkekerne på en tør pande til de tager lidt farve. Blend alle ingredienserne til ønsket konsistens. Smag til med citronsaft, salt og peber.

SERVERING

Bruges blandt andet som dip til lækkert brød, tilbehør til nye kartofler, i sandwich eller som tapas tilbehør.

NYMA

Bliver persillesovsen lidt for tung? Prøv Foodlabs persillepesto!

I sommerens hedeølger kan den elskede danske persillesovs gå hen og blive lidt for tung, og de lette, kolde retter begynder at trække. Skulle du alligevel stå og savne din persille, kan du passende prøve køkkenets fremragende pesto lavet på selv samme.

